

neuznal za oprávněnou obranu založenou na §u 459 obč. zák., totiž, že československý erár sám zavinil úplné znehodnocení lombardovaných válečných půjček a proto pozbyl práva domáhati se zaplacení zápůjčky na ně poskytnuté. Ustanovení čl. 67 a 69 stanov Rakousko-uherské banky, podle nichž byla dle dlužního úpisu ze dne 23. října 1918 zápůjčka poskytnuta, a jež praví, že nebezpečí znehodnocení zástavy nese dlužník, čelí dovolání tvrzením, že tyto články mají na mysli jenom ony cenné papíry, které nebyly vydány státem, a nevztahují se proto na válečné půjčky. Nehledíc k tomu, že takové rozlišování nemá v doslovu oněch článků stanov opory, přehlíží dovolatelka, že zápůjčka nebyla poskytnuta státem, nýbrž Rakousko-uherskou bankou, tedy právní osobou od státu odlišnou. Převzetím zažalované pohledávky vládou Československé republiky stal se ovšem zástavním věřitelem Československý stát, ten však není nástupcem bývalého Rakouska podle soukromého práva, nýbrž vznikl z vlastní vůle svého obyvatelstva, odmítl všeobecné převzetí závazků a dluhů dřívějšího státu, nepřevzal jmenovitě jeho válečných půjček a byl mírovou smlouvou St. Germainskou takového závazku výslovně sprostěn. Pravidel mezinárodního práva, jehož pramenem jsou právě mezinárodní smlouvy, dovolává se žalovaná strana tedy neprávem, poukazujíc mimo to již jenom na zásady etické, uznává tím sama, že není právních norem, podle nichž by mohla Československý stát činiti zodpovědným za osud rakouských válečných půjček. Tvrzení, že válečné půjčky byly znehodnoceny teprve zákonem ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. jest v rozporu s jeho obsahem a notorickou skutečností, že právě tímto zákonem a dřívějším zákonem ze dne 24. června 1920, čís. 417 sb. z. a n. byla majitelům půjček poskytnuta možnost válečné půjčky aspoň částečně zhodnotiti. Má-li snad dovolatel na mysli předpis, kterým všechny dluhopisy válečných půjček byly vzaty z oběhu, majitelům byla vydána za ně pouhá osvědčení, a příští obchody válečnými půjčkami byly zbaveny právní účinnosti a žalovatelnosti, dostačí poukázati na to, že hodnota dlužních úpisů spočívá v hodnotě pohledávky, již představují, že tato spočívá opět v platební schopnosti dlužníka, že však odvedením dlužních úpisů nenastala v této hodnotě změna a majitelé úpisů mohou případná práva z nich uplatniti na základě vydaného jim osvědčení stejně jako na základě dlužných úpisů samých.

Čís. 5742.

Pojišťovací smlouva.

Lhůta §u 20 (2) poj. zák. jest pouze důsledkem úmluvy stran. Brnění průvodní stihá toho, kdo tvrdí, že se taková úmluva stala a že se podle ní zachoval.

Předpisem pojišťovacích pravidel, dle něhož není přípustným postup pojistného nároku, dokud nárok a výše jeho není zjištěna uznáním, smírem nebo právoplatným rozsudkem, není nárok vyloučen z exekuce dle §u 308 ex. ř.

(Rozh. ze dne 9. února 1925, Rv I 1821/25.)

Žalobci byla exekučně přikázána k vybrání pohledávka dlužníková proti žalované pojišťovně na výplatu požárního pojistného. Proti žalobě, domáhající se na pojišťovně vyplacení požárního pojistného, namítla žalovaná pojišťovna mimo jiné, že pojištěnec neuplatnil nároku v šestiměsíční propadné lhůtě §u 20 poj. zákona a že vzhledem k pojišťovacím podmínkám není přípustným postup pohledávky na výplatu pojistného. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dle §u 20 pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. jest přípustnou úmluva stran, že pojistitel má býti sprostěn svého závazku, neuplatní-li se pojistný nárok soudně do určité doby; tato lhůta nesmí býti kratší 6 měsíců a počíná uplynutím dne, kdy pojistitel vůči pojistníku nebo vůči osobě k výběru oprávněné vznesený nárok odmítne dopisem doporučeným, udáváje spolu lhůtu a právní následek spojený s jejím uplynutím. Jak patrné ze znění §u 20 (2), jest lhůta tato pouze důsledkem úmluvy stran. Dle Hermanna-Otavského («Soukromé pojišťovací právo československé» díl I. str. 263) jest úmluvu tuto pojímati jakožto »obmezení pojistníkovy práva výminkou«. Důsledkem této povahy úmluvy dle §u 20 (2) pojišťovacího zák. jest, že břímě průvodní stihá dle §u 266 c. ř. s. toho, kdo tvrdí, že se taková úmluva stala a že pojistitel odeslal dopis podmínkám §u 20 (2) odpovídající. Proto vším právem poukazuje odvolací soud na to, že žalovaná ani netvrdí, natož dokazuje, že zamítla pojistný nárok proti ní vznesený doporučeným dopisem a že v něm udělila lhůtu a uvedla právní následky spojené s jejím uplynutím. Nemůže se tedy žalovaná dovolávati zániku pojistného nároku dle §u 20 (2) pojišť. zák. ani v tom případě, že by tento předpis po zákonu samém nastupoval na místo smluvního ustanovení obsaženého v §u 16 odst. 5 všeobecných pojišťovacích podmínek, kterýž odstavec není přizpůsoben znění zákona, a jest pro věc zcela nerozhodno, jaká žaloba byla dne 21. března 1923 podána a zda v korespondenci a likvidačním protokolu lze spatřovati uznání žalobního nároku. Dovolatelka dále se odvolává na předpis §u 16 odst. 3 všeob. pojišť. pravidel, dle něhož není přípustným postup pojistného nároku, dokud nárok a výše jeho není zjištěna uznáním, smírem nebo pravoplatným rozsudkem. Ale předpis tento nepřijde tu vůbec v úvahu, ježto tímto předpisem není a nemůže býti vyloučena přípustnost exekuce na pojistný nárok »v zastoupení dlužníkově«. Proto netřeba se obíratí otázkou, zda ustanovení §u 16 odst. 2 všeob. poj. pravidel jest s hlediska §u 39 (4) poj. zák. přípustno.

Čís. 5743.

Zřekl-li se odvolatel ústního odvolacího líčení, odpůrci však nebylo, ač nařízeno, nedopatřením doručeno poučení ve smyslu §u 492, nový